Årsberetning 2026 DN Frederikssund

Vellerup Strand

Indledning

- Den grønne trepart
- Vandressourcecentret
- Frederikssundmotorvejen
- Vindmøllen ved Vinge
- DSB-værksted
- Vestforbrænding
- Fredninger
- Skibsvrag
- Blåt Guld
- Grønt Forum
- Arrangementer
- Snake City
- Red Isefjorden
- Lokale sager
- Bestyrelsen

DN Frederikssund

Året 2026 vil blive husket i Danmarks Naturfredningsforenings historie.

I december 2025 vedtog kommunalbestyrelserne rundt om i landet de omlægningsplaner, som de lokale treparter havde udarbejdet i arbejdet med den grønne trepart.
Arbejdet med at føre planerne ud i livet har været i gang siden, både i de lokale treparter og i kommunerne, og det fortsætter stadig.
Aftalen i den grønne trepart indeholdt en status i midten af 2026, hvorefter der ville blive indført reguleringer på baggrund af denne status. Disse reguleringer er nu gennemført via den såkaldte gødskningslov.

Under valgkampen i foråret blev natur, miljø og klima et hovedtema.
Der blev for alvor sat fokus på rent drikkevand, og en lovgivning om sprøjteforbud på sårbare grundvandsområder er på vej.
Svineproduktionen kom også i søgelyset, og forholdene for såvel søer som smågrise kom på dagsordenen. Velfærd for produktionsdyr har måske ikke været højest på DN's prioriteringsliste, men foreningen er netop ved at revurdere sin landbrugspolitik, og der er ingen tvivl om, at dette fremover også bliver et vigtigt tema. Ikke alene af hensyn til dyrene, men også af hensyn til det havmiljø, som vi har kæmpet for i årevis. Den store mængde svin giver store mængder gylle, der spredes ud på markerne, hvorfra den med nedbøren ledes ud i havet. Det hele hænger sammen. Færre svin giver mindre gylle.
I skrivende stund har regeringen netop indført stop for nyanlæg og udbygning af svinestalde, og der er nedsat en svinefirepart, der skal se på den fremtidige produktion.

På nationalt plan er der altså sket meget, og det tegner godt for naturen i fremtiden.

Og så til Frederikssund kommune.

Den grønne trepart

I december 2025 vedtog byrådet den omlægningsplan, som den lokale trepart vedr. Isefjorden og Roskilde Fjord har udarbejdet. Siden da har det kommunale trepartsteam arbejdet med at føre planerne ud i livet.

SGAV (**S**tyrelsen for **G**røn **A**realomlægning og **V**andmiljø) har etableret en it-platform MARS, hvor de planlagte projekter tegnes ind og beskrives. Her findes en offentlig del, hvor man kan følge processen. Arbejdsgangen tager sin tid, da projekterne først skal godkendes i SGAV og senere i kommunen.
På nedenstående kort vises de projekter, der arbejdes med i Frederikssund kommune. Mange af dem er endnu på skitseplan. Af de lidt større, der er længere femme i processen, kan nævnes lavbundsprojekter ved Svanholm, Hagerup Mose, Vejlemølle Ådal og Græse Ådal, kvælstofvådområder ved Hammer Bakke samt skovrejsningsprojekter ved Jægerspris, Dalby og Slangerup.

DN Frederikssund har ikke været direkte involveret i arbejdet i kommunen. Det § 17, stk. 4-udvalg, der arbejdede med forudsætningerne for omlægningerne, er nedlagt og erstattet af en følgegruppe, hvor DN Frederikssund også er repræsenteret.

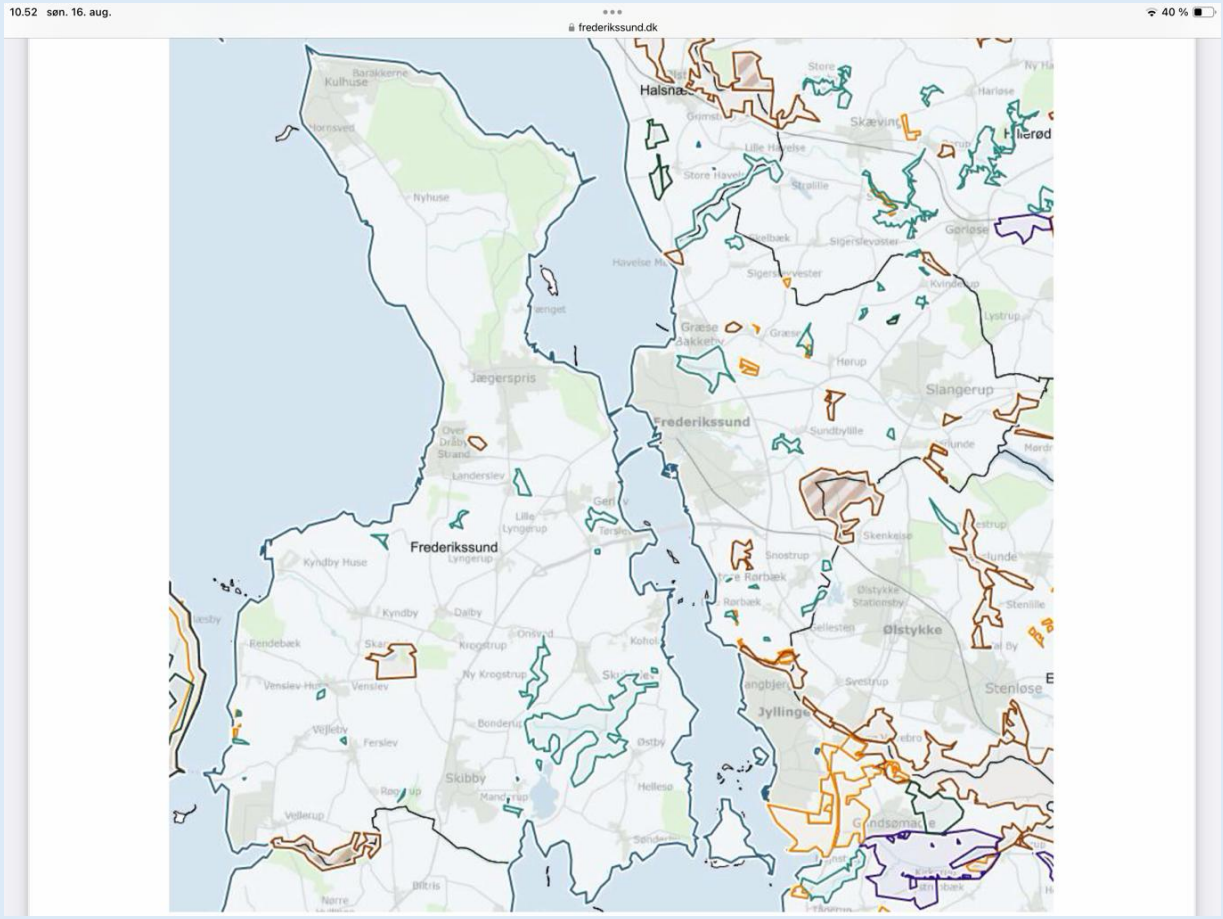

MARS

Vandressourcecentret

Novafos har gennem flere år arbejdet med planer om et stort renseanlæg (også kaldet vandressourcecenter) til afløsning for de fleste renseanlæg i Frederikssund kommune samt anlæg fra andre kommuner. Anlægget skal placeres i området nord for Vinge.
Her i 2026 er der stadig gang i dataindsamling hos Novafos, og hvis det går efter planen, vil der i løbet af det næste års tid blive udarbejdet projektforslag. Der skal også udfærdiges miljøkonsekvensvurdering og søges om udledningstilladelse. Der bliver nok at følge med i, og vi får i afdelingen brug for ekspertise fra hovedforeningen, når vi skal vurdere disse forhold.

Hvis planen holder, vil selve byggeriet gå i gang i 2030 og være klar henimod 2040.

Frederikssundmotorvejen

Folketinget indgik i 2021 en bred aftale om, at 3. etape af Frederikssundmotorvejen skulle igangsættes i 2026. Inden da skal folketinget vedtage en anlægslov.
Der foretages p.t. en fuld miljøkonsekvensvurdering, der ventes afsluttet i efteråret 2026. Sidste år blev det besluttet, at den sidste del af strækningen – lidt nord for Vinge til krydset med J.F. Willumsens vej – i stedet bliver en motortrafikvej med lysregulering ved Strandvangen, Ågade og J.F. Willumsens vej.

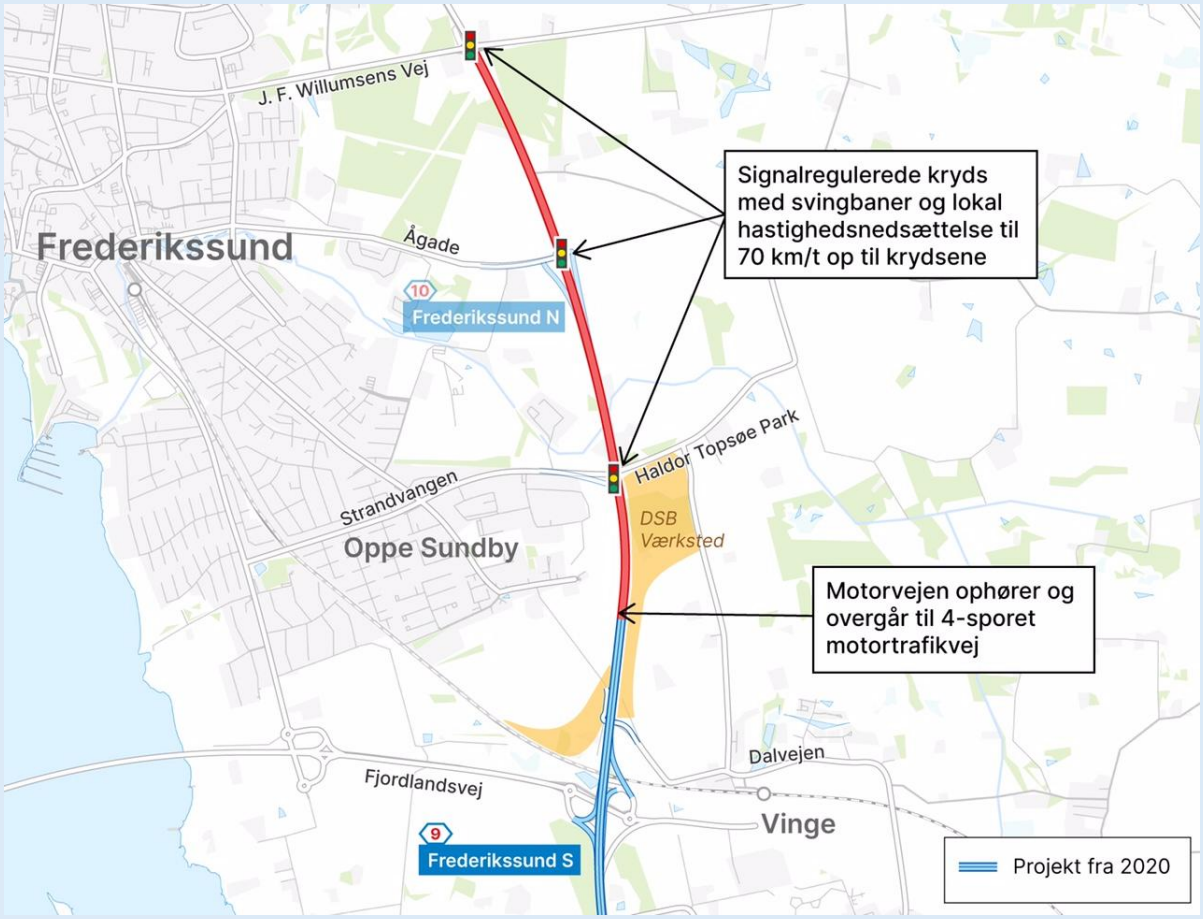

Motorvejen

Vindmølle ved Vinge

I kommuneplanen var oprindeligt udlagt et område tæt på Frederikssundvejen, hvor man anså det for fordelagtigt at placere vindmøller. (Det blå område på billedet).
Virksomheden FOSS ønskede at placere en vindmølle i det røde område på billedet, altså uden for det område, der er angivet i kommuneplanen.
Byrådet har efterkommet FOSS' ønske, og der er lige nu en høring i gang, dels om et kommuneplanstillæg, dels lokalplan for vindmøllen.
DN har bestemt ikke noget imod vindmølleenergi. Men placeringen rejser en del bekymringer, især for de mange flagermus, der bruger Sillebro Å og de regnvandsbassiner, der findes i nærheden som fourageringsområder.
Flagermusen er totalfredet, så der skal tages ret vidtgående hensyn til denne art ved anlæg af f.eks. vindmøller. I høringsmaterialet angives det, at møllen i sommerhalvåret på visse tider af døgnet ved visse vejrforhold skal stå stille eller køre med nedsat hastighed. DN er i gang med at undersøge, om de nævnte afværgeforanstaltninger er tilstrækkelige i forhold til at sikre, at flagermusene ikke generes unødigt.
Vi mener, at en placering i det oprindelige planområde vil være mere hensigtsmæssig. Sillebro Å er der stadig, men det vil være længere væk fra regnvandsbassinerne, og placeringen tæt på Frederikssundvejen vil være mindre iøjnefaldende i landskabet end den ønskede placering i det åbne land.

DSB-værkstedet

Som bekendt er der truffet beslutning om, at DSB kan etablere et værksted for fremtidens førerløse S-tog i området nord for Vinge. Måske havde vi hellere set den først foreslåede placering tæt ved Fjordlandsvej, og vi har påpeget visse forhold angående placeringen ved Vinge.

- Faunaens frie bevægelighed begrænses voldsomt
- Krav om maksimal udnyttelse af solceller på tagene
- Opfordring til anlæggelse af erstatningsskov i forholdet 1:3
- Opmærksomhed på lysforurening
- Yderligere oplysninger vedrørende grundvand

Vores – og også andres - bekymring angående lysforurening er taget ad notam.

Vestforbrænding:

Som led i den grønne omstilling er det vedtaget i folketinget at naturgassen skal udfases. Dette berører tusindvis af borgere i Frederikssund og Slangerup. En overgang til fjernvarme baseret på EL ser ikke ud til at være realistisk inden for den aktuelle tidshorisont, da der ikke kan leveres tilstrækkelig strøm til varmeproduktion i det eksisterende elnet. Derfor har Vestforbrænding fået godkendt et stort flisfyret varmeanlæg nord for Vinge. Men projektet er blevet ændret, og en 8.500 m3 stor tank er på vej. Det siges, at den vil blive pæn med grønne planter på facaden, men vi vil gerne forsøge at få alle muligheder undersøgt til bunds. Hvor høj bliver den? Hvor mange tusind lastbiler skal komme med flis for at holde den i gang?

Fredninger

Fredningen ved Sønderby

Sidste år fortalte vi om en ny fredning ved Sønderby, der var på vej gennem systemet. Fredningsnævnet har meddelt, at man agter at gennemføre fredningen som beskrevet. Der har dog – som man har kunnet læse i pressen - været visse indsigelser mod fredningen, så den endelige afgørelse er i skrivende stund ikke fremkommet.

Strø Bjerge

Der er også planer om en større fredning ved Strø Bjerge, hvoraf kun en mindre del hører til i Frederikssund kommune.

Dispensationer fra fredningsbestemmelserne

Det hænder at en lodsejer ansøger Fredningsnævnet om dispensation fra fredningsbestemmelserne, f.eks. til udbygning af eksisterende bygninger. DN har udtaleret i sådanne sager, hvilket vi nogle gange benytter os af.

F.eks. er der i det forløbne år søgt om flere dispensationer vedrørende Eskilsø. Nogle af disse ansøgninger har drejet sig om naturforbedrende projekter såsom oprensning af vandhul og gennembrud af dige for at forbedre vandkvaliteten bag diget. Disse tiltag har vi støttet. Der er også søgt om dispensation fra fredningsbestemmelserne angående bygninger på øen. Der er ønske om at opføre et muldtoilet placeret op ad den gamle ladebygning. Vi har for så vidt ikke noget imod, at der etableres toilet for besøgende på øen, men vi har påpeget, at det bør indrettes inde i den gamle ladebygning, så det ikke skæmmer synet udenfor. Vi har endnu ikke set afgørelsen på sagen.

Skibsvrag ved vores kyster

Ved årsmødet 2025 behandlede vi en medlemshenvendelse angående forliste både ved vore kyster. Vi besluttede at rette henvendelse til DN's hovedbestyrelse med opfordring til at arbejde for en lovgivning, der ville lette arbejdet med at placere ansvar for disse fartøjer. Hovedbestyrelsen kunne ikke på daværende tidspunkt afse ressourcer til dette arbejde. Vi har besluttet at skrive til miljøministeren om sagen.

Blåt Guld

"Blåt Guld er et partnerskab mellem DN og Veluxfonden, som bidrager til et sundt havmiljø og styrker handlekraften blandt aktive frivillige til gavn for den enkelte og fællesskaberne. Blåt guld giver frivillige mulighed for økonomisk støtte til lokale initiativer, der beskytter Danmarks Vandmiljø."
Sådan lyder beskrivelsen på Veluxfondens hjemmeside.
DN Roskilde har taget initiativ til en ansøgning, som DN Frederikssund og DN Halsnæs har tilsluttet sig.
Der er ansøgt om midler til en undervandsdrone, der skal gøre det muligt at undersøge havbunden og dokumentere tilstanden der. Fonden har bevilget 80.000 kr. til projektet.

Grønt Forum

Vores lokale DN afdeling er repræsenteret i Grønt forum (GF).Grønt forum spænder meget bredt i repræsentationer. En bredde der gør at når et forslag kommer fra os, er vi mange grupper bag, og de værste kanter er slebet af debatten. Desværre har GF kun foretræde for Teknik og klima men prøver via at nyt kommissorium også at få foretræde for Plan og udvikling.
I år har vi haft arrangeret en besigtigelsestur om og i udvidelsesmulighederne for Naturparkmølleåen ind i vores kommune. Vi har også hørt om bl.a. grundvandsparker og hvor langt administrationen er, og hvor de arbejder med etablering at vådområder jf. grøn trepart.

Arrangementer 2026

26. februar. Tegnestuen Vandkunsten stod bag vinderforslaget til Fingerplan 2.0, og om hvordan Frederikssund i forslaget måske kommer til at indgå som et regionalt knudepunkt. Arkitekt Morten Dam Feddersen fortalte i Foreningshuset på Østersvej om visioner for byudvikling, klimatilpasning, biodiversitet og hvilken betydning det har for Frederikssund.

7. marts. Naturkonference om den grønne trepart på Metalskolen i Jørlunde: Status på om processen med omlægning og udtagning af arealer skrider planmæssigt fremad. Men er den tilstræbte reduktion i udslippet at næringsstoffer til åer, fjorde og havområder overhovedet tilstrækkeligt til at gøre en forskel. Vi hørte eksempel på, hvordan man implementerer treparten i praksis.
Oplægsholderne var professor Stiig Markager, Aarhus Universitet, medlem af den lokale trepart for Isefjord og Roskilde Fjord, Kirsten Flemming Hansen, DN Halsnæs og proprietær Lars-Ejnar Jeppesen, Lergården, Skibby.

23.marts: Der var fuldt hus i Rejsestalden, da Erik Mandrup Jacobsen fortalte om fugletællingerne i Roskilde Fjord.

13.-19. april – uge 16. Affaldsindsamlingen.
DNs årlige affaldsindsamling 2026 fandt sted i midten af april. Vi havde ikke så mange deltagere i DN-regi som tidligere år, men mange lokalsamfund arrangerede indsamlinger rundt omkring i kommunen, og der blev i alt indrapporteret 708 kg fra Frederikssund. Normalt er det ubetinget cigaretskod, der bliver fundet flest stykker af. Men ved årets udgave var der flere deltagere, der oplevede plastikposer/-indpakning som det hyppigste affaldsfund.
På landsplan blev der indsamlet mere end 120 tons mod 80 tons i 2025. En stigning der blandt andet kunne skyldes den meget kraftige storm forud for indsamlingen.

20. april. Forårstur i Nordmandsskoven, hvor Skovfoged Jens Nielsen fra Naturstyrelsen viste rundt og fortalte, hvordan man planlægger og vedligeholder skovrejsningen i Nordmandsskoven i Skibby.

2. maj. Minna Møller og Merethe Munck var turledere ved Skuldelev Strand og Ås. En længere travetur med indlagt frokost, blomstrende gule vilde tulipaner og andre botaniske perler.

20. maj. På en regnfuld Biernes Dag viste Verner Andersen os rundt på sin biodynamiske frugtplantage, Bellingehus. Vi hørte om bier, frugtsorter og biodynamiske tanker.

30. juni. Sommerferien er startet og vi havde en skøn soppetur ved fjorden i Frederikssund, hvor børn og voksne undersøgte alt, hvad der kribler og krabler på stranden og i det lave vand. Minna og Merethe havde medbragt biobakker, net og bestemmelsesduge.

29. juli. Familierne gik på opdagelse i grusgraven, hvor de dygtige biologer Minna og Merethe igen hjalp med at samle planter og dyr fra søerne og bestemme dem.

20. august gæstede vi for tredje gang i løbet af et årti permakulturbruget Skovvirke ved Svanholm. Efterhånden vokser området til og vi så variationen i deres landbrug, hørte om plantevalg og udfordringer ved boligbyggeri. Skovvirke arbejder på at nedbringe klimaaftrykket bl.a. ved fokus på optagelse og lagring af CO_2 i planterne og generelt en levevis med lav CO_2 emission.

23. august førte geolog Bent Kjær Hansen tropperne gennem det kuperede landskab ved Jørlunde og Buresø, og vi hørte forskellige hypoteser om, hvordan istiderne på dramatisk vis har formet landskabet.

12. september havde vi arrangeret en cykeltur fra Rejsestalden til Nordskoven. Desværre måtte vi aflyse på grund af manglende tilmeldinger.

Lelauget: Lelauget har afholdt flere dage med "åbent hus", hvor man kan deltage i høslæt og følge årets gang og komme helt tæt på græsser, insekter og anden flora og fauna på deres område i Kildeskåret.

Se i øvrigt lelaugets rapport sidst i dette dokument.

Snake City

Atter i år havde DN-Frederikssund en stand på markedsdagen 22.08. i forbindelse med Jazz Festivalen i Slangerup.
Vores stand havde store nye kort, der viste mulighederne for udvidelse af Naturpark Mølleåen. Bl.a. med det nye skovrejsningsområde omkring Slangerup mod Hørup. Med initiativ fra Naturstyrelsen og bevillinger fra HOFOR, der har interesse i at beskytte drikkevandsboringerne i området, kan Hørup Skov over de kommende år blive en del af vores vision om en sammenhængende stiforbindelse mellen Buresø og Roskilde Fjord.
Vi havde også fokus på de store områder der er udlagt til råstofgravning ved Sundbylille - hvis det er muligt, vil de om en årrække kunne indgå i en ny og mere vild natur med øget biodiversitet og rekreative muligheder.

På samme store kort var det også tydeligt at se, hvorledes det kommende rensningsanlæg, kraftinstallationer og den nye vindmølle ved Foss, reelt vil umuliggøre en rekreativ forbindelse langs Sillebro Å. Håbet kan derfor være at der i stedet satses mere på en grøn forbindelse langs Græse Å.
Vi havde en del medlemmer, der besøgte standen og fik samtidig mulighed for at fortælle om vores synspunkter til lokalpolitikere og andre interesserede.

Red Isefjorden

En gruppe meget aktive frivillige har taget initiativ til en ny forening, Red Isefjorden, der som navnet siger har til formål at forbedre miljøet i Isefjorden. Man har ud over de tiltag, der håndteres under den grønne trepart, i særlig grad rettet opmærksomheden på det muslingeskrab, der foregår i Isefjorden, til stor skade for livet i fjorden. Foreningen har gjort et stort oplysningsarbejde med foredrag af kendte forskere, og man har rettet henvendelse til ministerierne for at få stoppet det nævnte muslingeskrab. Foreningen tog i foråret initiativ til en event for at sætte fokus på fjordene og den dårlige tilstand, vi har bragt dem i.

Initiativet gik ud på at genoptage den gamle skik om bavnetænding for at advare om fjender. Dog ikke som i tidligere tider mod ydre fjender, men mod den skade, vi selv har forvoldt. DN Frederikssund gik med på ideen, og 20. marts, jævndøgn, blev der tændt bål flere steder i kommunen, f.eks. ved Kyndby, Vellerup, Kulhuse og Østby.
Der var skrevet sange og tale til begivenheden, vi var begunstiget af et virkelig skønt vejr, og mange mennesker deltog.

Der er planer om at gentage begivenheden.

Lokale sager

Banegraven ved Bonderup

Sidste år omtalte vi en sag om den gamle banegrav ved Bonderup nord for Skibby. En lodsejer havde ønsket at fylde banegraven op med jord og samtidig rørlægge det lille vandløb, der findes i bunden af graven. Vi protesterede mod dette, og sagen er nu endt med, at byrådet har besluttet en lokalplan for området, der indebærer, at der ikke foretages terrænændringer, men der åbnes mulighed for offentlig adgang og bygning af shelter.
Det er vort håb, at der kan etableres et sammenhængende stiforløb gennem banegraven, Nordmandsskoven ned til banedæmningen længere sydpå.

Terrænreguleringssager

Belært af eksempler fra andre steder, hvor pressen har berettet om firmaer, der har tjent mange penge på at deponere foruret jord på ulovlig vis, er vi ret opmærksomme på sager, hvor der gives tilladelse til udlægning af jord i terrænet.
Der kan gives tilladelse af hensyn til forbedring af landbrugsdriften, og hvis jorden ikke stammer fra den samme adresse, kræves der dokumentation for dens renhed. Alt sammen for at beskytte vandløb og grundvand mod forurening.

Færgelejet ved Hammer Bakke

En sag om jordpåfyldning har fanget pressens opmærksomhed. Det drejer sig om udbygning af moleområdet ved færgelejet ved Hammer Bakke.
Forskellige myndigheder har givet tilladelse til udvidelsen.
Da arbejdet gik i gang, viste det sig, at der blev anvendt slagger til opfyldning af det nye areal, hvilket jo kunne give anledning til bekymring om udslip af stoffer til fjorden.
Vores hovedforening er blevet gjort opmærksom på dette. Ikke af os i DN Frederikssund, men vi har efterfølgende haft en dialog med kommunen om sagen, samtidig med, at hovedforeningen undersøgte omstændighederne yderligere hos Trafikstyrelsen.
DN's konklusion er, at det i henhold til lovgivningen er tilladt at anvende slagger til et sådant formål. Man må dog sikre sig, at siderne er forsvarligt forseglede, hvilket kommunen oplyser er tilfældet.

Bjørneklo i Hagerup Mose

Nogle gange bliver vi stillet i et dilemma.
Et eksempel herpå er bekæmpelse af kæmpebjørneklo i Hagerup Mose.
Frederikssund kommune havde givet tilladelse til bekæmpelse af bjørneklo med glyfosat i mosen. Som udgangspunkt lyder det ikke hensigtsmæssigt at anvende pesticider i et beskyttet naturområde, og det er også i strid med kommunens retningslinjer på området.
En lille delegation fra vores bestyrelse drog på besigtigelse i området, og da vi så mængden af planter, var vi godt klar over, at manuel bekæmpelse ved rodstikning ville være en urealistisk opgave. Store arealer var totalt dækket af bjørneklo.
At det var kommet så vidt skyldtes naturligvis, at bekæmpelse hidtil havde været forsømt.
Hvis vi havde klaget over tilladelsen, ville bekæmpelsen blive udsat mindst et år, mens klagesagen blev behandlet.
Vi undlod at gøre indsigelse, så bekæmpelsen kunne komme i gang.

I denne sag som i så mange andre har vi været i dialog med relevante kommunale medarbejdere.

Nyhedsbreve

Vi har i årets løb udsendt 8 nyhedsbreve til gennemsnitligt 1100 modtagere.

Bestyrelsen

Efter årsmødet konstituerede bestyrelsen sig således:

Formand	Grethe Reedtz
Næstformænd	Harry Glogauer og Jørgen Hvalkof
Øvrige bestyrelsesmedlemmer	Ursula Lange, Elsebeth Kjær, Henrik Lauritzen, Henrik Jenvall, Lars Olsen og Andreas Hanefeld Dziegiel
Suppleanter	Vagn Nøhr, Jens H. Petersen og Hans Christian Andersen

I januar måtte vi desværre sige farvel til Andreas, som har været med i bestyrelsen i mange år. Han har gjort en stor indsats i mange lokale sager, og vi savner ham. Vagn Nøhr indtrådte i bestyrelsen i Andreas' sted.

På bestyrelsens vegne
Grethe Reedtz

DN Frederikssund